

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

بررسی تاثیر آموزش مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر رفتارهای پیشگیری
کننده از بیماری های مقاربتی در زنان

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در

رشته مامایی، گرایش آموزش مامایی

نگارنده:

فاطمه شمس الهی

استاد راهنما:

دکتر مریم مدرس

اساتید مشاور:

دکتر طاهره میرمولایی

دکتر امیر کسایان

چکیده

زمینه و هدف: بیماری های مقاربتی از شایع ترین بیماری های عفونی در زنان در ایران و جهان هستند که تاثیر عمیقی بر سلامت جنسی و باروری افراد در سراسر جهان می گذارد، لذا پیشگیری مهم ترین راه مقابله با آن شناخته شده است. از جمله روش های پیشگیری از این بیماری ها، آموزش به افراد است. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین تاثیر آموزش مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر رفتارهای پیشگیری کننده از بیماری های مقاربتی و بر سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی شده در زنان انجام گرفت.

روش بررسی: این مطالعه کارآزمایی بالینی تصادفی در سال ۱۳۹۷ با یک گروه آزمون و یک گروه کنترل است که بر روی ۱۱۴ نفر از زنان مراجعه کننده به بیمارستان ضیاییان (۵۶ نفر کنترل و ۵۸ نفر آزمون) انجام شد. بعد از مطالعه پایلوت و تعیین حجم نمونه، برای تخصیص تصادفی نمونه ها به دو گروه کنترل و آزمون از روش گلدان استفاده شد. به اینصورت که بر روی ۶۰ برگه کلمه کنترل و ۶۰ برگه دیگر کلمه آزمون نوشته شده بود و در داخل پاکت گذاشته شد. برگه ها از نظر شکل، رنگ و اندازه یکسان بودند و نمونه ها خودشان یکی از برگه ها را از داخل پاکت به دلخواه خودشان و بصورت تصادفی انتخاب می کردند. لازم به ذکر است که وقتی برگه ای انتخاب می شد دیگر کنار گذاشته می شد.

ابزار گردآوری داده ها، پرسشنامه محقق ساخته و شامل: پرسشنامه آگاهی، نگرش، هنجارهای انتزاعی، کنترل رفتار درک شده، قصد رفتاری و رفتارهای پیشگیری کننده از بیماری های مقاربتی بود. روایی پرسشنامه از طریق روایی محتوایی و صوری و پایایی آن از طریق آزمون مجدد و محاسبه ضریب همبستگی (۰/۷۵) و نیز با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ (بالتر از ۰/۷) تعیین شد. برنامه آموزشی مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده در چهار جلسه ۷۵ دقیقه ای و به صورت هفته ای یکبار به شیوه سخنرانی، بحث گروهی، تشکیل گروه های کوچک ۳ تا ۴ نفری و بحث در گروه های کوچک با ارایه کیس های آماده شده، نمایش پاورپوینت و ارائه کتابچه آموزشی برای افراد شرکت کننده در پژوهش برگزار گردید. پرسشنامه قبل از انجام مداخله و بلافاصله بعد از انجام مداخله و نیز دو ماه بعد از مداخله توسط هر دو گروه آزمون و کنترل تکمیل گردید. داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSSV.20 و آزمون های آماری مجذور کای، آزمون دقیق فیشر، تی مستقل و آنالیز واریانس با اندازه گیری های مکرر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج نشان داد که قبل از مداخله آموزشی تفاوت معناداری در زمینه آگاهی، سازه های تئوری رفتار برنامه ریزی شده و رفتارهای پیشگیری کننده از بیماری های مقاربتی بین دو گروه وجود نداشت ولی

بعد از مداخله، متغیرهای مورد بررسی در گروه آزمون نسبت به گروه کنترل تغییر معناداری نشان داد
($p < 0/001$).

نتیجه گیری: مطالعه حاضر کارایی تئوری رفتار برنامه ریزی شده در ارتقاء رفتارهای پیشگیری کننده از بیماری‌های مقاربتی در زنان را تأیید نمود. لذا پیشنهاد می شود این برنامه آموزشی در زنان در مراکز بهداشتی درمانی بویژه توسط ماماها، اجرا شود.

کلید واژه ها: آموزش؛ تئوری رفتار برنامه ریزی شده؛ بیماری های مقاربتی؛ رفتارهای پیشگیری کننده از بیماری های مقاربتی؛ ماما؛ زنان.

Tehran University of Medical Sciences

School of Nursing & Midwifery

Title:

**Effect of Education Based on the Theory of Planned Behavior
on Prevention Behaviors of Sexually Transmitted Disease in
Women**

"A thesis submitted as partial fulfillment of the requirements for Master of
Science (MSc) Degree"

By:

Fatemeh Shamsollahi

Supervisor:

Ms. Dr. Maryam Modarres

Consultants:

Ms. Dr. Tahereh Mir molaei

Mr. Dr. Amir Kassayian

2019

Abstract

Background and Aim: Sexually transmitted diseases are one of the most common infectious diseases in women in Iran and in the world, which have a profound impact on the health and reproductive health of people around the world, so preventing is the most important way of dealing with it. One of the ways to prevent these diseases is to educate people. The aim of this study was to determine the effect of teaching based on the theory of planned behavior on preventive behaviors of STDs and on the constructs of the theory of planned behavior in women.

Method: This randomized clinical trial study was conducted in 1397 with a test group and a control group on 114 women who referred to Ziaeean Hospital (56 in the controls group and 58 in the intervention group). After pilot study and sample size determination, random allocation was performed between the two control and intervention groups the pot method was used. It was written on the 60 control pages and 60 other letters of the test word and placed inside the envelope. The sheets were the same in terms of shape, color and size, and the samples themselves selected one of the sheets from the inside of the envelope to their liking and randomly. It should be noted that when the sheet was selected, it would be left out. The data gathering tool was a researcher-made questionnaire which included: knowledge, attitude, abstract norms, perceived behavior control, behavioral intention and preventive behaviors of sexually transmitted diseases. Validity of the questionnaire was determined through content and formality validity and its reliability through re-test and calculation of correlation coefficient (0.75) and also by calculating Cronbach's alpha coefficient (Above 0.7). Educational program based on the theory of planned behavior in four 75-minute sessions, once a week in a lecture, group discussion, small groups of 3 to 4 people, and discussion in small groups by presenting prepared cases, PowerPoint presentation and presentation of a training booklet. For participants in the research. The questionnaire was completed before and immediately after the intervention, and two months after the intervention, by both the intervention and control groups. Data were analyzed using SPSS v.20 and Chi-square, Fisher's exact

test, independent t-test, ANOVA with repeated measurements and regression analysis.

Results: The results showed that there was no significant difference between the two groups before the educational intervention in the field of knowledge, the constructs of the theory of planned behavior and the preventive behaviors of sexually transmitted disease, But after the intervention, the variables in the test group were significantly different from the control group Showed significant ($p < 0.0001$).

Conclusion: The present study confirms the effectiveness of the theory of planned behavior in promoting the prevention of sexually transmitted disease in women. Therefore, it is recommended that this educational program be implemented in women in health centers, especially midwives.

Keywords: Education, Planned Behavioral Theory, Sexual Disease, Preventive Behaviors of sexually transmitted disease, Midwife, Women.